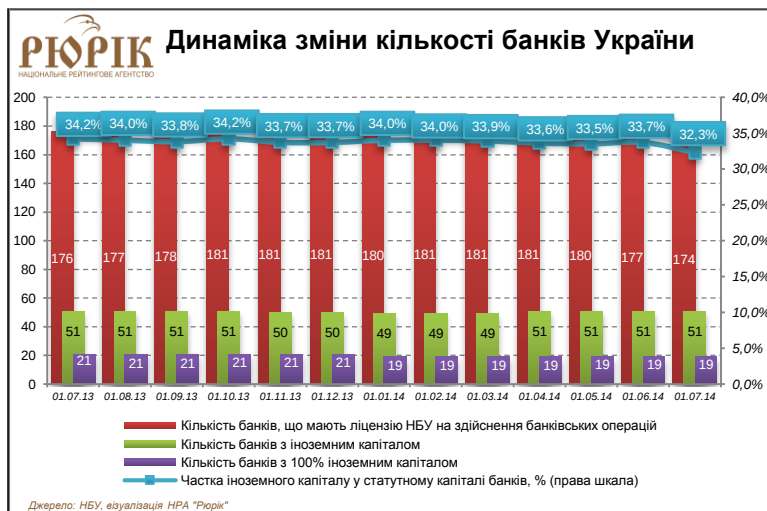


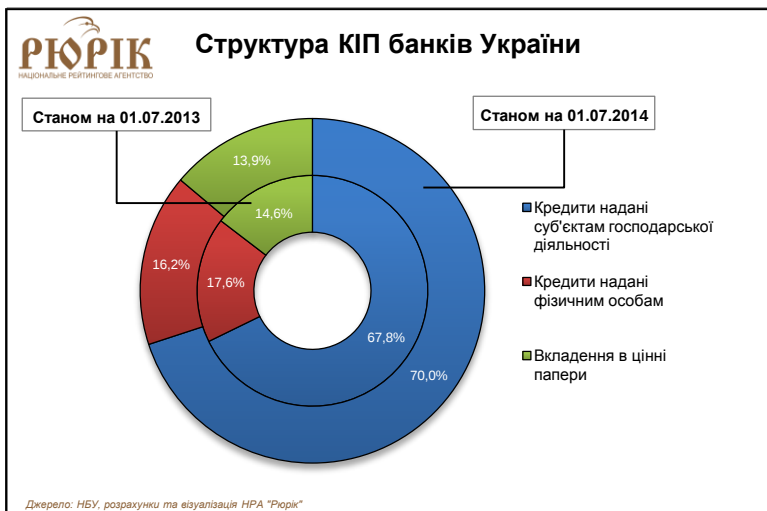
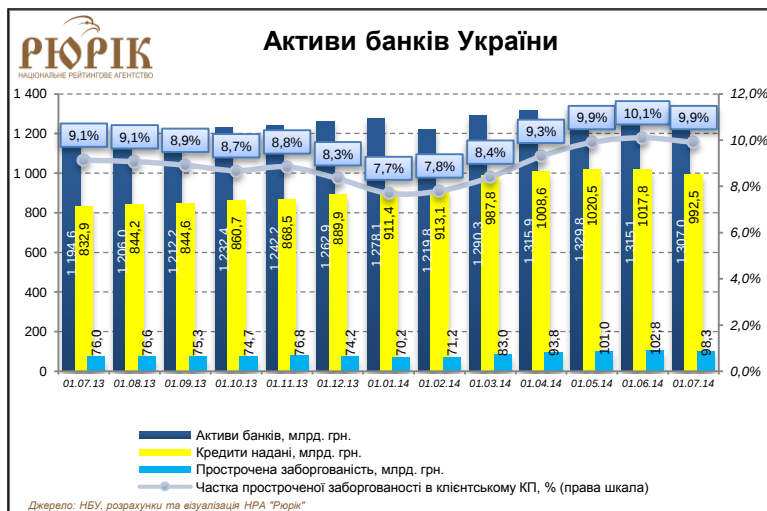
НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами червня 2014 року:



– Станом на 01.07.2014 р. кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 174 (в т.ч. 51 банківська установа з іноземним капіталом). Так, протягом I півріччя 2014 року НБУ прийняв рішення про відкликання ліцензій семи банківських установ (в т.ч. двох у зв'язку з анексією Криму та як наслідок, неможливістю здійснювати банківський нагляд з метою регулювання). При цьому, протягом I півріччя 2014 року внаслідок погіршення платоспроможності, до 11 банківських установ було запроваджено тимчасову адміністрацію. На дату написання огляду, тимчасову адміністрацію було запроваджено до 13 банківських установ. Незважаючи на ліквідацію ряду проблемних банківських установ переважно з приватним українським капіталом, частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків за I півріччя 2014 року зменшилась та наразі складає 32,3%. При цьому, значна кількість банків з іноземним (західним капіталом) згортає свою діяльність на території України або переорієнтовується переважно на обслуговування корпоративних клієнтів. Втім, незважаючи на відтік західного капіталу з українського ринку, частка російських банків в активах БСУ залишається стабільною та наразі становить близько 13,5% (11% станом на 01.01.2014 р.).

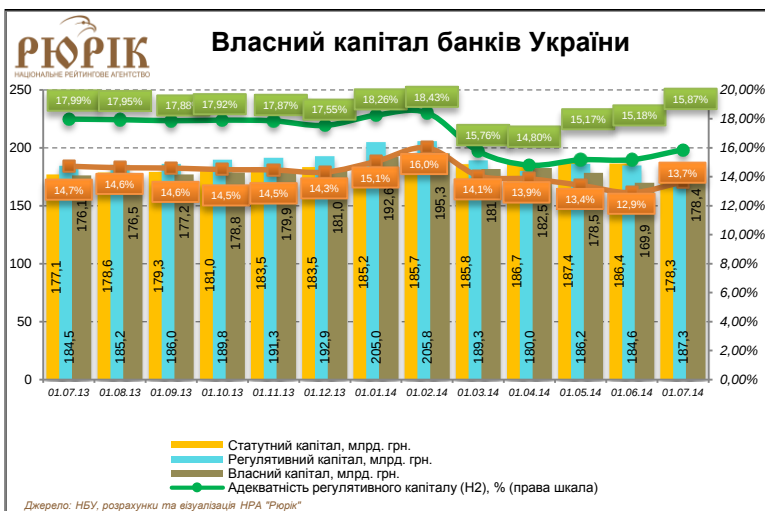
– Протягом I півріччя 2014 року чисті активи банківської системи України збільшились лише на 2,26% (28 867 млн. грн.) та становили 1 307,0 млрд. грн. станом на 01.07.2014 р. що, в свою чергу, обумовлено складною економіко-політичною ситуацією в Україні та спричиняє негативний вплив на розвиток банківського бізнесу. Незважаючи на деяке збільшення протягом червня залишків коштів населення в національній валюті, значний відтік клієнтських коштів з початку року вкрай негативно вплинув на ліквідність та платоспроможність банківської системи. Протягом I півріччя 2014 року обсяг грошових коштів (включаючи залишки коштів, розміщених на коррахунках в НБУ) зменшився на 17,46% (14 596 млн. грн.) та станом на 01 липня 2014 року складає 69 016 млн. грн. Обсяг рефінансування банків НБУ задля підтримання ліквідності протягом I півріччя поточного року становив 119,9 млрд. грн. за середньою відсотковою ставкою 13,94% річних. Разом з тим, задля сприяння більш гнучкому управлінню ліквідністю, НБУ було прийнято рішення про зниження обсягу обов'язкових резервів, які повинні зберігатися на початок операційного дня на коррахунку банку в Нацбанку з 50% до 40% суми обов'язкових резервів. Протягом перших шести місяців поточного року залишок коштів на коррахунках та транзитних рахунках зменшився на 10,04% (3 315,7 млн. грн.). Таким чином, на початок липня залишок коштів на коррахунках становив 29 724,9 млн. грн. Станом на 01.07.2014 р. обсяг високоліквідних активів (без ОВДП) становив 142 185 млн. грн. та був представлений наступним чином: готівкові кошти та банківські метали – 22,70%, кошти в НБУ – 25,84%, та коррахунки в інших банках – 51,46%. Інвестована банками в ОВДП сума коштів залишається значною та станом на 01 липня 2014 року складає 84 491,55 млн. грн. Привабливість ОВДП (в т.ч. і валютних) обумовлена тим, що банки мають змогу отримувати кредити рефінансування від НБУ під їх заставу. Також слід відмітити, що банки можуть зараховувати 10% номінальної вартості ОВДП та 100% номінальної вартості ОВДП з терміном обігу понад 3 600 днів для формування обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в НБУ. Разом з тим, у зв'язку з обмеженістю інструментів розміщення валютних ресурсів, у банків виникає дилема: або ж не залучати вклади в іноземній валюті, або ж інтенсивно шукати канал їх розміщення. Одним з можливих рішень даного питання є інвестування коштів в валютні ОВДП. Частину вільних коштів було інвестовано в оцадні сертифікати НБУ. За підсумками I півріччя 2014 року обсяг мобілізаційних операцій становив 624,6 млрд. грн. за середньозваженою відсотковою ставкою 3,23% річних.

– Протягом I півріччя 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 8,9% та станом на 01 липня 2014 року складає 992,53 млрд. грн. Нестабільне політичне середовище, низькі темпи розвитку економіки змушують банківські установи більш прискіпливо відноситись до фінансового стану потенційних позичальників або й взагалі призупинити на деякий час кредитування. Причиною значного нарощення кредитного портфеля є значна девальвація національної валюти, що, в свою чергу, відобразилось на збільшенні кредитних залишків в гривневому еквіваленті. Обсяг валютних кредитів, протягом I півріччя 2014 року, збільшився більш ніж на 1/3 (144 981 млн. грн. (екв. в іноземній валюті)), що є наслідком значної девальвації національної валюти з початку року. Частка валютних кредитів в загальному клієнтському кредитному портфелі залишається значною та складає 43,35%. Нестабільне економічне середовище та значна девальвація національної валюти в 2014 році спричинили збільшення боргового навантаження на позичальників, що, в свою чергу, сприяло зростанню обсягу простроченої заборгованості на 40,02% (28,08 млрд. грн.), що станом на 01.07.2014 р. складає 98 260 млн. грн. та відповідає 9,9% клієнтського кредитного портфеля і, в свою чергу, в повній мірі покривається сформованими резервами. Варто зауважити, що задля захисту позичальників, які мають зобов'язання перед банківськими установами за споживчими кредитами в іноземній валюті, з 11 червня 2014 року вступив в дію закон «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті». Крім того, 03 липня 2014 року в першому читанні ВРУ був ухвалений законопроект №4185а-2 «Про реструктуризацію кредитних зобов'язань з іноземної валюти в гривню», що передбачає можливість реструктуризації заборгованості за валютними кредитами за офіційним курсом НБУ, що діяв на момент реструктуризації, залишаючи при цьому попередню

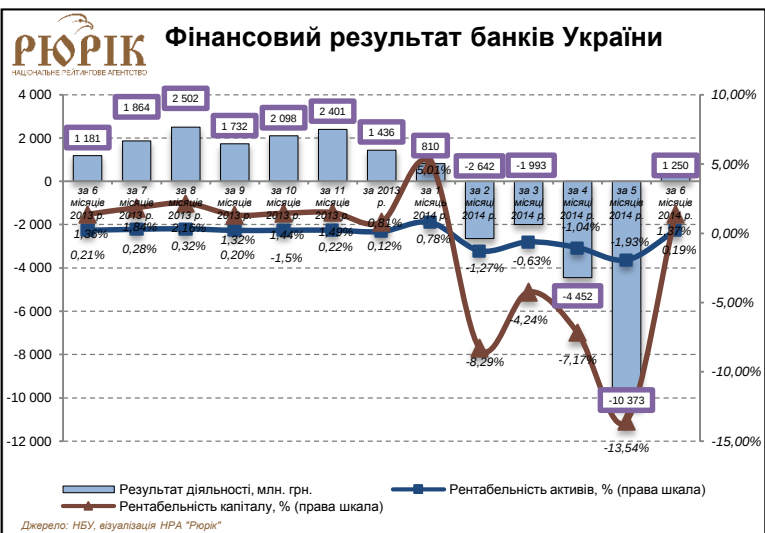




відсоткову ставку за боргом. **Корпоративний клієнтський кредитний портфель** представлений переважно коротко- та середньостроковими кредитами в національній валюті нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням – інші кредити (в т.ч. кредити в поточну діяльність). Кредитний портфель суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності був представлений переважно кредитами, наданими представникам сфери «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» та «Переробка промисловості». Рівень рентабельності операційної діяльності виробництва підприємств сфери «Промисловість» складає -5,9% та «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – -23,9%. Станом на початок липня 2014 року, середнє значення відсоткової ставки² за кредитами, наданими суб'єктам господарювання, складало 16,2% в національній валюті та 7,4% в іноземній валюті (16,3% та 8,2% відповідно на початку січня 2014 року). **Роздрібний клієнтський кредитний портфель** протягом I півріччя 2014 року збільшився на 4,02% (6 739 млн. грн.) та станом на 01 липня 2014 року складав 174 512 млн. грн. Основною складовою роздрібного клієнтського кредитного портфеля є споживчі кредити (в т.ч. «кешові» кредити). Обсяг іпотечних кредитів, наданих фізичним особам протягом I півріччя 2014 року, порівняно з аналогічним періодом минулого року, зменшився на 2,63% (1 637 млн. грн.). В цілому, низькі темпи розвитку іпотечного кредитування обумовлені достатньо низькими темпами відновлення будівельної галузі, а також з достатньо низьким платоспроможним попитом населення на довгострокове кредитування.



– Станом на 01.07.2014 р. обсяг зобов'язань БСУ складає 1 128,5 млрд. грн. Основною складовою зобов'язань банківської системи України є портфель коштів населення – 37,23%. Середні відсоткові ставки за депозитами в національній та іноземній валюті станом на 01.07.2014 р. складають 15,6% та 8,1% відповідно (14,0% та 7,9% за попередній місяць). Протягом I півріччя 2014 року валютний клієнтський портфель збільшився на 11,75% (28 910 млн. грн.) (внаслідок девальвації національної валюти), в той час як відтік коштів зі строкових рахунків в національній валюті склав 44 404 млн. грн. При цьому, слід зазначити, що протягом червня 2014 року тенденція змінилася на протилежну: відбувався приріст вкладів населення в національній валюті за одночасною відтоку валютних вкладів. Однією з причин такої ситуації може бути те, що в ряд великих банків була введена тимчасова адміністрація (деякі з них в червні були ліквідовані), при цьому виплати за валютними вкладками здійснюються Фондом у гривні за курсом, встановленим НБУ на дату введення в банк тимчасової адміністрації. Загалом, задля недопущення різкого відтоку валютних вкладів, НБУ було прийнято рішення про часткове обмеження зняття валютних депозитів. Обсяг готівки, що перебуває поза банківською системою, протягом I півріччя 2014 року збільшився на 21,9% – до 289,9 млрд. грн. **Клієнтський портфель СГД** протягом I півріччя 2014 року зменшився на 0,73% (1,72 млрд. грн.) та станом на 01.07.2014 р. складає 233,23 млрд. грн. При цьому, відтік коштів СГД відбувався виключно за рахунок вилучення строкових коштів. Певною мірою, обмежений доступ до банківського кредитування зумовлює вилучення СГД строкових депозитів. Портфель коштів СГД за видами економічної діяльності представлений переважно за рахунок залучених коштів від представників «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів», «Переробка промисловості» та «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство». **Роздрібний клієнтський портфель** протягом I півріччя 2014 року зменшився на 3,12% (13 522 млн. грн.) та станом на 01.07.2014 р. складає 420,2 млрд. грн.



– За результатами I півріччя 2014 року власний капітал банків зменшився на 7,36% (14 175 млн. грн.). Рівень покриття власним капіталом активів та кредитно-інвестиційного портфеля є задовільним та становить 13,65% і 16,52% відповідно. Протягом I півріччя 2014 року обсяг регулятивного капіталу зменшився на 17 632 млн. грн. та станом на 01.07.2014 р. складає 187 344 млн. грн. Адекватність регулятивного капіталу протягом I півріччя 2014 року знизилася на 2,39% та станом на 01.07.2014 р. складає 15,87% та перевищує з достатнім запасом мінімальне допустиме значення (10%).

– За підсумками I півріччя 2014 року фінансовий результат БСУ був позитивним та становив 1 250 млн. грн. Позитивний фінансовий результат БСУ за підсумками I півріччя 2014 року зумовлений в першу ліквідацією чергу значної частини проблемних банків, що, в свою чергу, слугували причиною від'ємного фінансового результату всієї банківської системи.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.
Відповідальний аналітик:
Фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 484-00-53, вч. 117.

ТОВ «РЮРІК»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua

¹ За даними Держкомстату: www.ukrstat.gov.ua. Інформація наведена за період: січень-березень 2014 року.
² За даними щоденних форм статистичної звітності №310Д.